

Nyíregyházi Egyetem
Alkalmazott Humántudományok Intézete
Szociálpedagógia és Közösségszervezés Intézeti Tanszék

TÁJÉKOZTATÓ A SZOCIÁLPEDAGÓGIA BA SZAK
KISGYAKORLATÁRÓL

Nyíregyháza

2019

Általános információk

- A Szociálpedagógia BA szak képzési és kimeneti követelményeiről szóló EMMI rendelet (18/2016. (VIII. 5.)¹ valamint a szak mintatanterve alapján a képzés részét képezik az elméleti tárgyakhoz kapcsolódó gyakorlatok, amelyek a tanulmányok során a következők:

Félév	Gyakorlat
5.	Társadalmi esély gyakorlata (BSP2108): 40 órás gyakorlat
7.	Összefüggő szakmai gyakorlat (BSP1123): 560 óra/félév (14 hét) (az összefüggő gyakorlatra más előírások érvényesek, erről külön tájékoztató készül)

- A terepgyakorlatok szervezése a **Szociálpedagógia és Közösségszervezés Intézeti Tanszék** gondozásában történik. A terepgyakorlatok időpontjáról, a teljesítés feltételeiről a tárgyat tanító oktatók, valamint a gyakorlatszervező oktató nyújt tájékoztatást a szorgalmi időszak elején.
- A terepgyakorlatot az adott tanév szorgalmi időszakában kell teljesíteni.
- **A terephelyként csak azok az intézmények jöhetnek számításba, amellyel a Nyíregyházi Egyetemnek érvényes együttműködési szerződése van!** Ezért egyéni igényeiket korlátozott mértékben tudjuk figyelembe venni. Indokolt esetben tanszéki jóváhagyás után kezdődhet el az intézmények közötti kapcsolatfelvétel, amelyet a hallgatónak kell kezdeményezni a tanszék irányában.
- A terephelyként szóba jöhető intézmények listáját frissítjük, és folyamatosan kötünk új gyakorlati helyekkel is megállapodásokat. A lista megtalálható az AHI (Alkalmazott Humántudományok Intézete) honlapján a <http://www.nye.hu/appi/node/147> helyen.
- További tájékoztatás mind a lehetséges színterekről, mind pedig a gyakorlattal kapcsolatos teendőkről a gyakorlatszervező tanár szóbeli tájékoztatása alapján történik.
- A tereptanár a rábízott hallgató munkáját a gyakorlat időtartama alatt folyamatosan értékeli, törekszik a konstruktív visszajelzések adására. Elvárható a tereptanártól, hogy a hallgatók munkáját objektíven, differenciáltan értékelje. A gyakorlat végén a tereptanár a hallgató munkáját a „Terepgyakorlati igazoláson” minősíti.

---

¹ 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról (forrás: <https://net.jogtar.hu>)

- A gyakorlat elvégzését a pontosan kitöltött, aláírt és lepecsételt “Terepgyakorlati igazolással” kell dokumentálni a hallgatónak, amelyet mellékelni kell a terepnaplókhoz az oktatóval egyeztetett határidőig.
- A „Terepgyakorlati igazolás” e dokumentum utolsó oldalán megtalálható.
- A tereptanári minősítés, valamint a terepnapló minősítése alapján történik a gyakorlat végső értékelése a tárgy oktatója vagy a gyakorlatszervező oktató által. Ha bármelyik részjegy elégtelen, a gyakorlatot meg kell ismételni.
- A gyakorlati terepnaplóra vonatkozó elvárások, valamint a gyakorlatok során teljesítendő feladatok a gyakorlat leírásánál olvashatók.

TÁRSADALMI ESÉLY GYAKORLATA

Tantárgy neve	Társadalmi esély gyakorlata
Tantárgy kódja	BSP2108
Meghirdetés féléve	5
Kreditpont	3
Heti kontakt óraszám (elm. + gyak.)	40 óra gyakorlat
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	BAI0135
Tantárgyfelelős neve és beosztása	Dr. Hollósi Hajnalka Zsuzsanna
Tantárgyfelelős tanszék kódja	AHI

A társadalmi esély gyakorlata gyakorlat irányelvei

A társadalmi esély gyakorlat célja a társadalmi egyenlőtlenségekről (például iskola, oktatási, foglalkoztatási, jövedelmi, fogyatékkal élők) tanult ismeretek bővítése, gyakorlati terephelyen történő megtapasztalása. A gyakorlat várható hozama a társadalmi egyenlőtlenségekkel szembeni érzékenység, a tolerancia és stressztűrőképesség fokozódása, amely megalapozza jövőbeli munkahelyükön és a mindennapi életben az egyenlőtlenségeknek kitett társadalmi csoportok melletti szolidaritást.

Fejlesztendő kompetenciák

a) tudása

- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszer alapjait.
- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.
- Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.
- Ismeri a szociálpedagógia szintereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket.
- Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit.

b) képességei

- Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.
- Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.
- Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenciós és problémakezelő módszerek, technikák megfigyelésére és elemzésére.
- Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére.

c) attitűdje

- Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem.
- Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi.
- Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.
- Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza.
- A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi.

d) autonómiája és felelőssége

- Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét.
- Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért.
- Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szervezeti egységét és szakmai csoportját.

Tantárgyi program

A társadalmi esélyteremtés gyakorlatához szorosan kapcsolódik az „Esetdiagnosztikai szeminárium” (BSP2109), amely lehetőséget teremt a hallgatók számára a gyakorlat során felvetődő elméleti és gyakorlati problémák és szakmai dilemmák megbeszélésére. Ezért elvárás, hogy a gyakorlati terephelyen a tereptanár irányításával és szakmai kontrollja mellett vegyenek részt az intézmény profiljának megfelelő szakmai feladatok ellátásban, valamint megadott megfigyelési szempontok alapján tanulmányozzák a választott intézményben folyó

tevékenységformákat, módszereket. E sajátélményű tevékenységek bemutatása képezi egyrészt a terepnapló alapját, másrészt a követő szeminárium eseteit is.

Lehetséges gyakorlati terephelyek

Gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató intézmények, fogyatékos gyermeket gondozó, nevelő intézmény, önkormányzat szociális, gyámügyi, gyermekvédelmi igazgatási területén működő intézmény, települési önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, városi/megyei gyámhivatal, pártfogó felügyelői szolgálat, helyettes szülői szolgálat, utógondozói otthon, nevelőszülői szolgálat, Biztos Kezdet Gyerekházak, Tanoda programok.

Évközi tanulmányi követelmények

- A Szociálpedagógia és Közösségszervezés Intézeti Tanszék által megszervezett vagy engedélyezett gyakorlati terepen 40 órás gyakorlat végzése. Csak a Nyíregyházi Egyetemmel érvényes szerződéssel rendelkező intézményekben lehetséges a gyakorlat letöltése!
- A gyakorlatvezető és a tereptanár által megadott feladatok elvégzése a terepen.
- A gyakorlat teljesítését az aláírt, lepecsételt „Terepgyakorlati igazolással” kell dokumentálni, amelyet a gyakorlati naplóval együtt kell leadni.
- Az oktató által előírt feladatok alapján „Társadalmi esély gyakorlata” terepnapló készítése 8-10 oldal terjedelemben, melyet a gyakorlat zárása utáni második hét végéig kell benyújtani a gyakorlatszervező oktatónak.
- A gyakorlati jegy megállapítása a hallgató gyakorlata során nyújtott teljesítménye és a terepnapló alapján történik.

Feladatok nappali és levelező tagozatos hallgatók számára

A gyakorlat során a terepnaplót **négy** feladat alapján kell összeállítani. Az első három feladat bemutatása kötelező, a 4-6 feladatból egy szabad választás alapján történik. A terepnaplót a hallgató szakmai összegző véleménye zárja minimum 1 oldal terjedelemben!

- 1. Az intézményi dokumentumok felhasználásával mutassa be az intézmény célját, fő feladatait, vesse össze azt a törvényi előírásokkal, ha szükséges tegyen javaslatokat a változtatásra!** (minimum 1 oldal)
- 2. Figyelje meg és mutassa be az intézményben folyó főbb alaptevékenységeket** (például: tanulás, önképzés, rekreáció, munka, szabadidő, játék, ápolási-gondozási feladatok stb.). (minimum 1 oldal)
- 3. Mutassa be saját szakmai önfejlődésének folyamatát (a hallgató önértékelésének, önfejlődésének és kompetenciáinak elemzésével):** elemzési szempontok: kliensekkel/klienscsoportokkal való találkozás megélése, a szakmai feladatok megoldásának színvonala, szakmai szerep átélése, személyes fejlődés mozzanatai,

erősségek, hiányosságok bemutatása, továbbfejlődés lehetőségei. Lásd kompetencialista! (minimum 1 oldal)

4. Készítsen interjút az intézmény szakembereivel. Mellékelje az interjú kérdéseit! (például: munkájuk motivációja, sajátosságai, nehézségei, szépségei (max 10 kérdés)
5. Tanulmányozza a szociálpedagógus lehetőségeit az adott intézményben! (ha van szociálpedagógus, elemezze munkáját, ha nincs, akkor vázolja fel, milyen okok, szempontok alapján látná indokoltnak a szociálpedagógus munkakör betöltését az adott intézményben.)
6. Az intézményben végzett tevékenységének részletes bemutatása (ha van, mellékeljen hozzá foglalkozási tervet)

Formai követelmények:

- Times New Roman, 12-es betűméret, másfeles sortáv
- előlap: név, szak, képzési forma megjelölése, valamint ráírni: „Társadalmi esély gyakorlata”
- a kifejtésben nevezze meg a bemutatott feladatokat.
- mellékletek: minden, amivel a munkája alátámasztható (ez nem része a 8-10 oldalnak)
- irodalomjegyzék
- a terepnapló a terepgyakorlati igazolás, valamint a tereptanár minősítése nélkül érvénytelen.

Irodalom

- Ferge Zsuzsa (2008): Miért szokatlanul nagyok a magyarországi egyenlőtlenségek? Esély 2. sz. 3-14.
- Radó Péter (2007): Oktatási egyenlőtlenségek Magyarországon Esély 4. sz. 24-36.
- Szalai Júlia (2002): A társadalmi kirekesztődés egyes kérdései az ezredforduló Magyarorszáján. Szociológiai Szemle 4. sz. 34–50.
- Várnagy Elemér-Várnagy Péter (2000): A hátrányos helyzet pedagógiája. Corvinus. Pécs.
- 180/2019. (VII. 26.) Korm. rendelete a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságról, valamint egyes kormányrendeleteknek a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság egyes feladatainak átadásával kapcsolatos módosításáról.

TEREPGYAKORLATI IGAZOLÁS

A hallgató neve: .....

Tantárgy: .....

Tanév: 20...../20...../.....félév

Intézmény neve és címe: .....

.....

Tereptanár neve: .....

A gyakorlat időpontja:20.....hó.....naptól   20.....hó .....napig.

Igazolom, hogy a hallgató terepgyakorlatát intézményünkben letöltötte, a részére előírt feladatokat teljesítette.

A hallgató munkájának rövid szöveges értékelése:.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A hallgató munkájának értékelése (a megfelelő aláhúzendő)*:

jeles (5)   jó (4)   közepes (3)   elégséges (2)   elégtelen (1)

.....20....év.....hó....nap

.....

hallgató aláírása

.....

tereptanár aláírása, intézményi pecsét

*Kérnénk a Tisztelt Tereptanárokat a minősítés megállapításánál vegyék figyelembe a hallgatók motiváltságát, aktivitását, szakmai érdeklődését. Nem fogadható el a hallgató teljesítménye, azaz „nem felelt meg”, ha a gyakorlatot nem az előírt módon és időtartamban teljesítette, és munkája nem felel meg a képző intézménnyel és a mentortanárral egyeztetett szakmai elvárásoknak.